

LESSENSERIE OVER DE BIJBEL

INTRODUCTIE

Deze lessenserie bestaat uit vijf lessen over de Bijbel. Iedere les bestaat uit 45 minuten. Wanneer dit niet haalbaar is binnen het lesrooster kan een les in twee keer gegeven worden. Centraal staat in deze lessenserie het leren werken met een bijbelse tekst, maar uiteraard is er ook aandacht voor achtergronden bij de Bijbel en de waarde die de Bijbel heeft.

Omdat veel klassen levensbeschouwelijk gezien divers zijn, biedt deze lessenserie ook ruimte aan leerlingen die graag met een ander heilig Boek willen werken. Het is aan de leerkracht om te bepalen of dit ook passend is voor de eigen klas of dat er in deze lessenserie alleen rond de Bijbel gewerkt wordt.

DOELEN

- De leerlingen ontdekken dat er in de Bijbel verhalen/teksten staan, die ook vandaag de dag betekenisvol voor mensen zijn en dit ook voor hen kunnen zijn.
- Leerlingen ontdekken welke rol de Bijbel heeft in de schilderkunst en bedenken waarom mensen zo vaak over de Bijbel of bijbelse taferelen geschilderd hebben.
- De leerlingen kunnen in een bijbelgedeelte dat hen aanspreekt een betekenis ontdekken.
- Leerlingen kunnen iets vertellen over de opbouw, het ontstaan en het karakter van de Bijbel.

AANLEIDING

2016 is uitgeroepen tot Bijbeljaar. Het is dit jaar 500 jaar geleden dat Erasmus zijn 'Novum Instrumentum' schreef. Deze vertaling heeft Luther bijvoorbeeld vervolgens weer gebruikt om zijn vertaling van de Bijbel in het Duits te schrijven. Meer informatie hierover is te vinden op:

<http://www.refo500.nl/pages/637/over-het-bijbeljaar-2016.html>

TOEGANGEN

Deze lessenserie is geschreven voor leerlingen van groep 6-8, maar verschillende werkvormen zijn ook bruikbaar in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Leerlingen van deze leeftijd zijn in staat om 'begrijpend te lezen' en kunnen bedenken en verwoorden waarom iets hen aanspreekt. Veel leerlingen hebben enige ervaring met de Bijbel, zij kennen een of meer verhalen. Sommige leerlingen zijn zich bewust dat de Bijbel niet alleen een boek is met mooie verhalen, maar dat deze nog steeds betekenis kan hebben in het leven. Voor anderen is dit een nieuw gezichtspunt. Kinderen in de bovenbouw van de basisschool vinden het leuk om kennis ten aanzien van de Bijbel te demonstreren, net zoals ze het leuk vinden om Bijbels van thuis te laten zien en te vertellen hoe zij hieraan gekomen zijn.

Deze lessenserie stelt het verhaal uit de Bijbel dat leerlingen zelf het mooiste vinden centraal. Leerlingen hebben dus enige kennis van de Bijbel nodig. Deze kennis kunnen ze buiten school opgedaan hebben, maar ook binnen school zelf. Wanneer veel leerlingen geen kennis van de Bijbel buiten school opdoen, kan deze lessenserie dus pas gegeven worden wanneer leerlingen binnen school tenminste kennis gemaakt hebben met een aantal teksten uit de Bijbel.

ACHTERGRONDINFORMATIE OVER DE BIJBEL

Overgenomen uit: BijbelWijs, deel 1, les 1. Lessen voor het godsdienstig vormingsonderwijs (uitgave van de HGJB).

Waar en wanneer

De Bijbel speelt zich af en is geschreven in het Midden-Oosten. Dit is ook zijn culturele achtergrond. De Bijbel omvat de hele wereldgeschiedenis: van schepping tot wederkomst. De Bijbel is over een periode van ongeveer 1500 jaar geschreven. In 1947 werd in Qumran een belangrijke vondst gedaan door een bedoeïenenjongen. Hij vond stukjes van bijbelgedeelten. Later zijn in andere grotten nog veel meer bijbelgedeelten teruggevonden, onder andere de rol Jesaja. Ze zijn door de Essenen (een Joodse groepering uit die tijd) overgeschreven in de periode van circa 100 v. Chr. tot 66 n. Chr. Met deze vondst hadden wetenschappers opeens handschriften van bijbelgedeelten tot hun beschikking die zo'n 1000 jaar ouder waren dan reeds bekende handschriften van het Oude Testament! Van het Nieuwe Testament zijn veel manuscripten en papyri gevonden. Sommige daarvan dateren uit een tijd (2e eeuw na Chr.), die dicht ligt bij het ontstaan van het Nieuwe Testament.

Wat valt op

Opvallend is dat de nieuwere handschriften van het Oude Testament nagenoeg overeenkomen met de handschriften, die in Qumran gevonden zijn. Met de vondst van de Dode Zee-rollen werd tegengesproken dat het overschrijven van de Bijbel met onnauwkeurigheid gepaard ging. Dit is één van de punten, die de betrouwbaarheid van de Bijbel onderschrijft. Maar er zijn meer punten te noemen.

De Bijbel is over een zeer lange periode geschreven. Geen van de schrijvers heeft geweten dat ze één van de schrijvers van een veel omvangrijker boek zouden zijn. Toch ontvouwen die boeken samen van begin tot eind één verhaal.

Allerlei archeologische vondsten, die in de afgelopen decennia gedaan zijn, bevestigen de gebeurtenissen en gebruiken uit de Bijbel. Steeds weer blijken bepaalde rituelen zeer gebruikelijk in de cultuur van toen en blijken namen uit de Bijbel ook in buitenbijbelse bronnen voor te komen.

Wie en waarom

Aan de Bijbel is geschreven door boeren, vissers en artsen. Mensen uit allerlei lagen van de samenleving. Geleid en geïnspireerd door de Heilige Geest bracht iedere schrijver zijn eigenheid mee. Juist hierdoor wordt de Bijbel zo'n herkenbaar boek. Het gaat over God, maar ook over mensen en hoe zij omgingen met allerlei situaties die het leven hen bracht. Het laat zien dat het in het koninkrijk van God geen koekoek éénzang is. Allerlei mensen, ieder met zijn eigen gaven en eigen achtergrond, wilde God toen en wil God nu gebruiken om zijn Woord de wereld in te brengen.

Wat leren we over God

De Bijbel is een heel bijzonder boek. Geen boek heeft zoveel mensenlevens veranderd als de Bijbel. Wereldwijd is het het meest verkochte en meest gelezen boek. Waarom? Omdat we in dit boek antwoorden vinden op allerlei levensvragen. Het laat allerlei facetten van God en over onszelf zien. Steeds weer als we erin lezen ontdekken we nieuwe dingen over God, de mensen om ons heen en ons eigen leven.

LESBESCHRIJVING LES 1

Benodigdheden:

- Nieuwe Bijbel (zoals Samenleesbijbel)
- Grieks Nieuwe Testament (indien beschikbaar)
- Werkblad 1
- Tablet of laptop per groepje van ong. 4 lln.

Intro – Waarom de Bijbel? – 10 min

Vertel aan de hand van een Novum Instrumentum (indien mogelijk deze of een ander Grieks Nieuwe Testament ook laten zien!) iets over het Bijbeljaar. Laat ook een hele nieuwe Bijbel zien (bijvoorbeeld Bijbel in gewone taal of de Samenleesbijbel). Vertel dat er nog steeds mensen zorgen dat andere mensen de Bijbel zo goed mogelijk kunnen lezen.

Ga met elkaar het gesprek aan de hand van de volgende vraag:

Waarom vinden mensen het eigenlijk belangrijk dat andere mensen de Bijbel kunnen lezen?

Wees tijdens dit groepsgesprek zelf terughoudend met het inbrengen van kennis. Dit gesprek is bedoeld om de leerlingen na te laten denken over de bijzondere aard van de Bijbel. Het biedt tevens inzicht in de beginsituatie van de leerlingen.

Bijbellezen in de kunst – 15 min

Ieder groepje van 4 leerlingen krijgt een laptop of tablet. Schrijf op het bord duidelijk wat de leerlingen op moeten zoeken.

Zij moeten naar: www.rijksmuseum.nl – collectie – rijksstudio – zoeken: 'Bijbel als boek'. Let op dat leerlingen niet op enter klikken als zij de zoekterm ingevoerd hebben, maar hem kiezen uit de lijst die eronder staat.

Zij maken hierbij werkblad 1 – opdracht 1.

Nadat zij ingezoomd hebben op een schilderij en hier vragen over hebben beantwoord, bespreken jullie (opnieuw) de vraag:

Weten we nu iets meer te vertellen over de vraag waarom de Bijbel voor mensen zo'n belangrijk boek is?

Achtergrondinfo bij de Bijbel – 15 min

Vertel het een en ander over de achtergronden bij de Bijbel. Woorden die hierbij genoemd kunnen worden zijn: Oude en Nieuwe Testament, Bibliotheek van 66 boeken, verschillende schrijvers, verschillende soorten boeken, heel veel verschillende vertalingen, Qumran.

Laat de leerlingen daarna in tweetallen (of alleen als dat in je klas beter werkt) werkblad 2 maken. Welke leerlingen hebben tijdens je verhaal het beste opgelet? Werkblad 2 is afkomstig uit de methode 'BijbelWijs' (les 1 van deel 1), uitgave van de HGJB.

Je kunt de leerlingen ook wanneer zij klaar zijn met de vorige opdracht aan dit werkblad laten werken. Daarna vertel je over de Bijbel en kunnen zij hun antwoorden controleren.

De Bijbel een belangrijk boek? Evaluatie – 5 min

Kom aan het einde van de les nog kort terug op de vraag waarom de Bijbel voor mensen zo'n belangrijk boek is. Welke nieuwe dingen hebben zij ontdekt?

Wanneer je tijd over hebt kun je dit gesprek laten gaan over de vraag: *Veel christenen noemen de Bijbel het 'Woord van God'. Wat zouden ze daar dan mee bedoelen? We hebben toch net geleerd dat de Bijbel geschreven is door allemaal verschillende mensen?*

Voor de volgende les

Benoem richting de leerlingen het volgende: Neem allemaal zoveel mogelijk heilige Boeken van thuis mee. Bijbels, maar ook andere heilige Boeken zijn van harte welkom! En denk alvast eens na of er een verhaal in de Bijbel of een ander heilig Boek is dat jij heel mooi vindt.

LESBESCHRIJVING LES 2

Benodigheden:

- Zoveel mogelijk verschillende Bijbels en andere heilige Boeken: kinderbijbels, oude bijbels, nieuwe Bijbels, Bijbels in andere vertalingen etc.
- Weegschaal, liniaal
- Bord
- Werkblad 3 en 4

Voorafgaand aan deze les

Schrijf voorafgaand aan de les alle Bijbelverhalen of verhalen uit andere Boeken die je al verteld hebt op het bord. Je kunt zelfs de vindplaats in de Bijbel er al achter schrijven. Dit heb je later deze les nodig.

Ik en mijn heilige Boek – 20 min

Laat de leerlingen al hun meegebrachte heilige Boeken op een voor iedereen goed zichtbare plaats, maar bij zichzelf neerleggen (bijvoorbeeld op de hoek van de tafel). Zorg dat de heilige Boeken die je zelf meegenomen hebt ook op een goed zichtbare plaats liggen.

Benoem hoe leuk je het vindt dat veel leerlingen een Bijbel of ander heilig Boek meegenomen hebben en vertel dat jullie daar deze les mee aan de slag gaan. Vertel dat Bijbels voor mensen vaak boeken zijn met een verhaal. Je krijgt ze vaak op bijzondere momenten. Licht dit toe door het verhaal te vertellen bij een van de Bijbels die je zelf meegenomen hebt (bijvoorbeeld een Bijbel die je geërfd hebt of die je op een speciaal moment of van een speciaal persoon kreeg).

Laat de leerlingen in tweetallen werkblad 3 tot de dikke streep maken. Ze beantwoorden de vragen eerst voor zichzelf. Daarna mogen ze elkaar hun antwoorden vertellen.

De leerlingen kunnen voor de vraag over hun mooiste verhaal, de op het bord genoemde verhalen als 'spiekhulp' gebruiken. Je kunt er voor kiezen deze lijst samen met de leerlingen aan te vullen, voordat ze met de opdracht aan de slag gaan. Je vraagt dan welke verhalen ze nog meer kennen en zet die er op het bord bij.

Vraag na ongeveer 10 minuten alle leerlingen te zeggen wat hun mooiste verhaal is. Schrijf hun reacties op het bord. Zorg dat je dit ook zelf ergens noteert (of fotografeert). Je hebt deze antwoorden nodig voor de voorbereiding van de volgende les.

Met je neus in de (heilige) Boeken – 20 min

Alle leerlingen mogen de verschillende Bijbels en andere heilige Boeken gaan bekijken. Kinderen zijn vaak heel praktisch ingesteld. Zij willen voelen hoe dik blaadjes zijn, hoe groot een Bijbel is, hoeveel hij weegt, hoeveel bladzijdes het heeft etc. Bied ze de ruimte aan om hun eigen vragen te beantwoorden. Zorg dus dat je in ieder geval een weegschaal en een liniaal/rolmaat bij je hebt.

Daarnaast moeten de leerlingen twee heilige Boeken wat gericht bekijken met behulp van werkblad 4. Laat hen ook Lukas 2:1-7 opzoeken om hen te leren Bijbelpassages in de Bijbel te vinden. Deze vaardigheid hebben ze nodig om hun eigen mooiste verhaal terug te kunnen zoeken.

Schrijf, terwijl de leerlingen aan het snuffelen zijn, achter ieder verhaal/persoon die op het bord staat de vindplaats ervan in de Bijbel. Een site als www.debijbel.nl kan hierbij heel behulpzaam zijn.

Zorg dat de leerlingen op tijd (na ong. 15 min) niet alleen snuffelen, maar gericht op zoek gaan naar 'hun mooiste verhaal' en dit ook gaan lezen. Sommige leerlingen hebben voldoende tijd om hun verhaal al samen te vatten onder aan werkblad 3. Door het verhaal samen te vatten, maken de leerlingen zich het verhaal meer eigen.

Opvallend! – 5 min

Laat de leerlingen alle heilige Boeken weer netjes opruimen. Vraag hen aan het einde van de les wat ze nu het meest opvallend vonden aan de Bijbel of aan andere heilige Boeken.

Voor de volgende les

Noem dat de kinderen volgende les hun eigen heilige Boeken (opnieuw) mee mogen nemen.

LESBESCHRIJVING LES 3

Benodigheden:

- Veel Bijbels in begrijpelijke taal.
- Aantal tablets of andere devices met internettoegang
- Werkblad 5
- Werkblad 6
- Tekenmaterialen en tekenpapier

Voorafgaand aan deze les

Maak op de rijksstudio van www.rijksmuseum.nl verschillende verzamelingen aan. Maak een verzameling bij ieder favoriet verhaal van de leerlingen. Via 'Schatgravers' zijn al een heel aantal van dergelijke verzamelingen te vinden. Zorg, als je een eigen verzameling aanmaakt, dat deze een unieke naam heeft. Dit maakt het zoeken voor de leerlingen veel makkelijker. Op werkblad 6 staan een aantal favoriete bijbelverhalen van leerlingen. Vul dit blad aan voor je eigen leerlingen en zorg dat zij het in de les hebben.

Let er bij het maken van de verzamelingen op dat de afbeeldingen passen bij de leeftijd van de leerlingen.

Intro – De Bijbel (of een ander heilig Boek) belangrijk voor jou? – 15 min

Op werkblad 2 hebben de leerlingen vorige keer geschreven of zij de Bijbel een belangrijk boek vinden. Zorg dat de leerlingen hun eigen antwoord terug lezen.

Maak een (denkbeeldige) lijn op de grond in de klas. Zorg voor 2 A4-tjes met daarop één keer: 'Heel belangrijk' en één keer 'Heel onbelangrijk'. Hang deze aan het begin en het einde van de lijn. De leerlingen mogen ergens op de lijn plaatsnemen, wanneer zij voor zichzelf de vraag beantwoorden: *"Ik vind de Bijbel een belangrijk boek"*. Vraag leerlingen hun plaats op de lijn toe te lichten. Leerlingen mogen na een reactie van een medeleerling van plaats veranderen.

Probeer open vragen stellen, die leerlingen helpen na te denken over hun antwoord en waardoor leerlingen ook op elkaar reageren. Probeer met elkaar ook een (voorlopig) antwoord te vinden op de vraag: *Kan de Bijbel (of een ander heilig Boek) ook belangrijk zijn als je niet gelovig bent?*

Mijn mooiste Bijbelverhaal – 30 min

De leerlingen gaan opnieuw aan de slag met hun mooiste Bijbelverhaal. Laat hen voordat ze beginnen werkblad 6 zien en leg uit hoe ze dit werkblad moeten lezen, zodat iedereen snel het goede tekstgedeelte gevonden heeft en later ook de goede verzameling op Rijksstudie of op Google kan vinden.

Tijdens les twee zal niet iedereen even ver gekomen. Vandaar dat de leerlingen nu verschillend zullen starten. Zorg dat iedereen een rustig plekje vindt waar hij aan de slag kan met zijn eigen verhaal. Je hebt dus voldoende Bijbels in een begrijpelijke taal nodig voor deze les!

De leerlingen doorlopen met hun eigen (bijbel)verhaal de volgende stappen:

1. Aandachtig lezen van hun bijbelgedeelte of tekst uit een ander heilig Boek
2. Deze tekst samenvatten (werkblad 3)
3. De belangrijkste zin uit de tekst zo mooi mogelijk overschrijven (werkblad 5)
4. Via Rijksstudio bekijken hoe het verhaal in de kunst uitgewerkt is (werkblad 5)
5. Zelf een tekening/schilderij maken van het bijbelverhaal (werkblad 5)

Schrijf deze stappen op het bord.

De leerlingen lezen eerst het verhaal (nog) een keer rustig door. Dan vatten ze het in hun eigen woorden samen op werkblad 3.

Vervolgens kiezen ze de zin uit die zij het belangrijkste vinden. Deze mogen ze met mooie sierletters overschrijven (werkblad 5). Het samenvatten en het mooi opschrijven van de belangrijkste tekst zijn bedoeld om zich het verhaal meer eigen te maken. Vervolgens gaan ze dit verwerken.

Als de leerlingen hiermee klaar zijn gaan ze verder met de opdracht op Rijksstudio (werkblad 5). Zorg dat je bij ieder favoriet verhaal van te voren een verzameling aangemaakt hebt. De leerlingen maken de vragen op het werkblad. Afhankelijk van de groep en de structuur die zij nodig hebben, kun je de leerlingen via dezelfde zoekterm als de naam van de verzameling bij hun favoriete verhaal op Rijksstudio, ze ook op google afbeeldingen laten zoeken. Sommige leerlingen zullen deze les aan het maken van een eigen schilderij toekomen (opdracht onderaan werkblad 5). Bij het maken van het schilderij kunnen verschillende tekenmaterialen gebruikt worden. Kies er van te voren een aantal uit. Denk aan houtskool, krijt, waterverf, potloden en stiften. Op Rijksstudio zijn veel pentekeningen te vinden. Je kunt daarom ook goed voor deze techniek kiezen. Zorg hierbij voor voldoende fineliners die de leerlingen kunnen gebruiken. Benadruk dat het belangrijk is dat zij dat, wat zij het belangrijkste van het verhaal vinden, in hun schilderij verwerken.

LESBESCHRIJVING LES 4

Benodigheden:

- Veel Bijbels in begrijpelijke taal.
- Aantal tablets of andere devices met internettoegang
- Werkblad 3, 5-7
- Tekenmaterialen en tekenpapier

Mijn bijbelverhaal – 45 min

In deze les gaan de leerlingen direct aan het begin van de les verder waar zij vorige keer gestopt zijn. Vorige keer hadden de leerlingen gelegenheid om aan de volgende opdrachten te werken:

1. Aandachtig lezen van hun bijbelgedeelte of tekst uit een ander heilig Boek
2. Deze tekst samenvatten (werkblad 3)
3. De belangrijkste zin uit de tekst zo mooi mogelijk overschrijven (werkblad 5)
4. Via Rijksstudio bekijken hoe het verhaal in de kunst uitgewerkt is (werkblad 5)
5. Zelf een tekening/schilderij maken van het bijbelverhaal (werkblad 5)

Bij les 3 staat beschreven wat de leerlingen bij ieder van deze opdrachten moeten doen. Doordat de ene leerling een wat langer verhaal gekozen heeft dan de ander, de een (kinder)bijbel heeft waarin het verhaal uitgebreider staat dan in een andere bijbel en niet iedereen even snel leest, starten de leerlingen vandaag opnieuw op verschillende plekken. Nog geen een leerling zal klaar zijn met opdracht 5. De meesten zullen hier nog aan moeten beginnen. Sommigen zijn bij 4, anderen moeten daar nog aan beginnen. Zorg dat iedereen deze les minstens 20 minuten de tijd heeft om aan de tekening te werken. Dat zal betekenen dat sommige leerlingen opdracht 4 overslaan.

Klaarwerk op werkblad:

Sommige leerlingen werken snel. Wanneer zij klaar zijn met hun werk, kunnen zij aan de slag met werkblad 7. De bovenste vraag beantwoorden alle leerlingen. Nadat de leerlingen de bovenste vraag beantwoord hebben, kiezen zij een van de drie klaaropdrachten.

Voor werkblad 7 hebben zij de volgende les ook nog tijd. Leerlingen gaan met de werkvormen op dit werkblad nadenken over de betekenis die dit verhaal voor hen heeft. In de volgende les wordt dit onderwerp in het groepsgesprek verder opgepakt.

LESBESCHRIJVING LES 5

Benodigheden

- Tekenmaterialen en tekenpapier
- Werkblad 7

Mijn beeld van de tekst – 15 min

De leerlingen hebben nog 15 minuten de tijd om hun tekening af te maken. Wanneer leerlingen hiermee klaar zijn, gaan ze met werkblad 7 aan de slag.

Het verhaal binnenstappen – 15 min

Laat leerlingen die dit nog niet gedaan hebben de bovenste vraag van werkblad 7 beantwoorden. Laat vervolgens alle leerlingen elkaar aan de hand van hun tekening vertellen welk verhaal zij het mooiste vinden, wat zij het belangrijkste vinden aan hun verhaal en wie of wat uit dit verhaal wel een beetje om hen lijkt of op gebeurtenissen uit hun leven (n.a.v. de vraag op werkblad 7).

Bepaal aan de hand van de groepsgrootte hoeveel tijd je per leerling geeft om te vertellen en of je hen plenair laat vertellen of in groepjes van ongeveer 4 leerlingen.

Het meest verkochte boek – 15 min

Maak opnieuw een denkbeeldige lijn op de grond (zie les 3). De stelling waar de leerlingen dit keer over na moeten denken is: *“Ik kan mij goed voorstellen dat de Bijbel het meest verkochte Boek ter wereld is”*. Dit keer hangt aan de ene kant van de lijn een A4 met daarop ‘ja’. Aan de andere kant hangt een A4 met daarop ‘nee’. Opnieuw mogen de leerlingen hun standpunt wijzigingen nadat een medeleerling zijn standpunt uitgelegd heeft.

Deze werkvorm is bedoeld als integratie van de eerdere opdrachten. Stimuleer de leerlingen dan ook de ervaringen die zij opdeden toen ze aan de opdrachten werkten, mee te nemen.

WERKBLAD 1 – BIJBEL IN DE KUNST

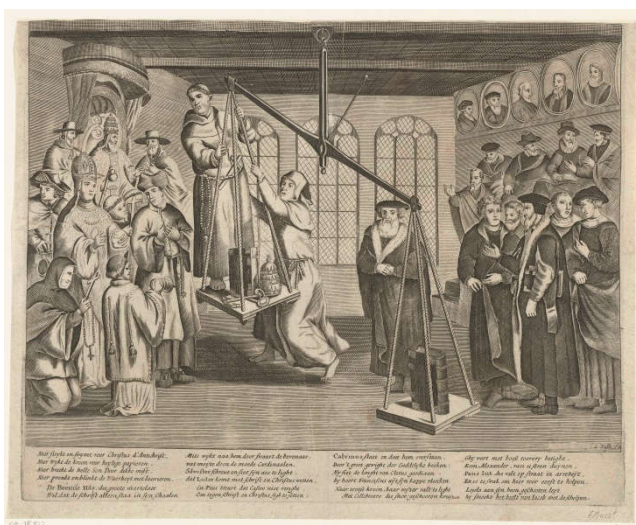
- Ga naar www.rijksmuseum.nl – collectie – rijksstudio. Typ bij zoeken: 'Bijbel als boek'.
- Je ziet nu zes schilderijen. Bekijk met elkaar deze schilderijen rustig. Kies het schilderij uit dat jullie het meest bijzonder en/of opvallend vinden.
- Bekijk dit schilderij nog beter. Beantwoord dan de vragen. Beantwoord de vraag eerst zelf in je hoofd. Praat er dan met elkaar over. Schrijf tenslotte je antwoord op. Dit kan het antwoord zijn wat je gelijk al in je hoofd had. Maar misschien ben je andere dingen gaan denken door opmerkingen van je groepsgenoten. Dan schrijf je op wat je denkt over het schilderij nadat jullie erover gepraat hebben.

Wat vind je mooi aan dit schilderij?

Wat vind je opvallend aan dit schilderij?

Wat vind je vreemd aan dit schilderij en zou je zelf anders geschilderd hebben?

Wat wil de schilder volgens jou met dit schilderij over de Bijbel vertellen?

Een heel bijzonder boek

Opdracht

Vul de ontbrekende woorden in:

De bijbel is een bijzonder boek. Het staat zelfs in het Guinness Book of Records. Het was het boek dat na het uitvinden van de boekdrukkunst als een volledig boek van de drukpers in Mainz (Duitsland) kwam. Het is ook het verkochte en het meest vertaalde boek ter wereld. Het is inmiddels in meer dan talen vertaald! Vroeger was de bijbel er niet in het Nederlands. De bijbel is namelijk niet in het Nederlands, maar in het Hebreeuws en het geschreven. Dat waren de talen die gesproken werd in de tijd dat de Bijbel geschreven werd. Inmiddels zijn er een heleboel vertalingen van de Bijbel in het Nederlands: de Nieuwe Bijbelvertaling, de Statenvertaling, maar ook bijvoorbeeld de

Je zou denken dat de bijbel boek is. Dat is eigenlijk niet waar. Het woord 'bijbel' is namelijk van het woord 'biblia' afgeleid. Misschien herken je hier het woord '.....' wel in. De Bijbel bestaat namelijk uit wel boeken. Deze boeken zijn door bijna 40 schrijvers geschreven. Al die boeken zijn anders. Sommige zijn verhalenboeken. Andere boeken zijn een soort leerboeken en ook staan er in. Vandaar dus: de bijbel als boekenverzameling, als bibliotheek.

De bijbel heeft ... delen, het Oude en het Nieuwe Testament. Het OT. vertelt de geschiedenis de geboorte van Jezus en het NT. vertelt de geschiedenis de geboorte van Jezus. Het OT. heeft boeken en het N.T. 27. De Bijbel is voor christenen het boek van God. Door in de bijbel te lezen, ontdekken ze wie God is en hoe hij wil dat de mensen leven.

WERKBLAD 3 – IK EN MIJN HEILIGE BOEKEN

Hebben jullie thuis Bijbel(s)?
Zo ja hoeveel?

Hoor of lees je wel eens
verhalen uit de Bijbel? Zo ja:
waar?

Hebben jullie andere heilige
Boeken thuis? Welke?

Hoe ben je aan het heilige Boek gekomen dat je vandaag hebt
meegenomen? Is het daardoor speciaal voor jou? (Als je geen
heilig boek hebt meegenomen: schrijf op hoe een van de heilige Boeken in
jullie huis gekomen is.)

Vind jij de Bijbel een belangrijk boek?
Waarom wel of waarom niet?

De Bijbel, maar ook de andere heilige Boeken, staan boordevol verhalen, spreken en gedichten. Op school heb je al een aantal van deze verhalen gehoord. Maar wie weet ken jij nog (veel) meer verhalen.

Welk verhaal, gedicht of spreuk vind jij het mooist/ bijzonderst uit de Bijbel of een ander heilig Boek?

Doe deze opdracht pas als je in de Bijbel gelezen hebt!

Schrijf op waar het verhaal, dat jij het mooiste vindt, over gaat:

WERKBLAD 4 - HEILIGE BOEKEN BEKIJKEN

Naam heilige Boek:

In welke taal is het geschreven?

Is het een oud of een nieuw boek? Hoe kun je dat zien?

Staan er platen in? Zo ja, wat vind je ervan?

Is het een groot of een klein boek? Dik of dun? Zwaar of licht?

Iets opzoeken in de Bijbel:

Je weet dat de Bijbel uit allemaal boeken bestaat. Ieder boek bestaat weer uit hoofdstukken. Ieder hoofdstuk bestaat weer uit kleine stukjes. Je noemt dit verzen. Dit geef je aan met ‘:’.

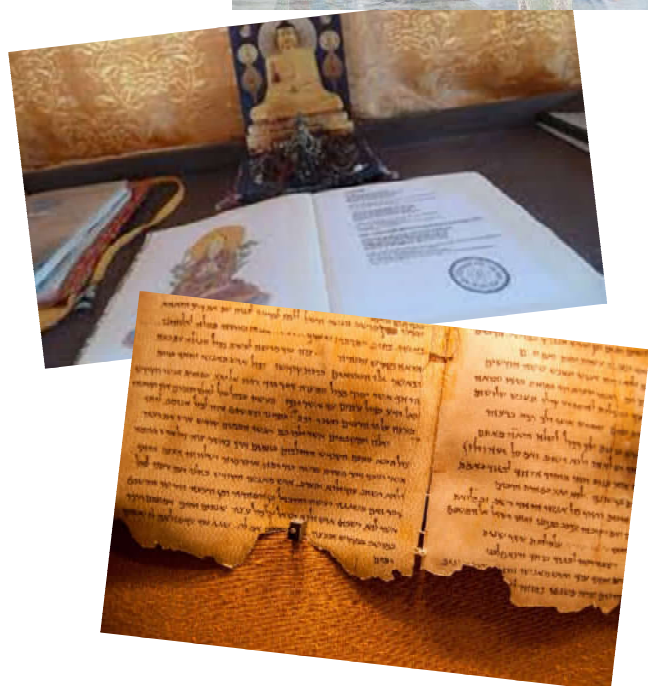
Kun jij Lukas 2:1-7 vinden? Waar gaat dit over?

Boek

Hoofdstuk

Verzen

Lukas 2:1-7:

Naam heilige Boek:

In welke taal is het geschreven?

Is het een oud of een nieuw boek? Hoe kun je dat zien?

Staan er platen in? Zo ja, wat vind je ervan?

Is het een groot of een klein boek? Dik of dun?
Zwaar of licht?

Zoek het verhaal op dat jij het mooiste vindt en lees het. Maak daarna de onderste opdracht op werkblad 3.

MIJN MOOISTE (BIJBEL)VERHAAL – WERKBLAD 5

Kies de zin of de zinnen die jij het belangrijkste vindt uit het verhaal dat jij gekozen hebt. Schrijf deze hieronder (zoals een echte monnik!) zo mooi mogelijk op. Je mag sierletters en verschillende kleuren gebruiken als je dat wil.

Jouw verhaal in de schilderkunst

Kijk op werkblad 6 hoe de verzameling bij jouw favoriete verhaal op 'rijksstudio' heet. Ga naar www.rijksmuseum.nl – collectie – rijksstudio – typ bij zoeken de naam van de goede verzameling in. Klik niet op enter, maar kies de goede verzameling die je nu onder het typevakje ziet staan.

- Bekijk alle schilderijen aandachtig.
- Welke stukjes van het verhaal hebben de schilders geschilderd?
- Wat voor houdingen en gezichtsuitdrukkingen hebben de mensen op de schilderijen?
- Wat zou jij hetzelfde doen als deze schilders wanneer jij een schilderij maakt over dit verhaal?
- Wat zou je anders doen dan deze schilders wanneer jij een schilderij maakt over dit verhaal?

Opdracht : Jouw schilderkunst

Maak een schilderij van jouw favoriete Bijbelverhaal. Laat daarin zien wat jij het belangrijkste vindt van dit verhaal.

WERKBLAD 6 - FAVORIETE (BIJBEL)VERHALEN

Onderstaande verhalen kozen de leerlingen uit groep 6 en 7 van OBS 't Palet, locatie Bolenstein te Maarssen uit als hun favoriete verhalen.

Bijbelverhalen uit het Oude Testament		Rijksstudio - naam
Schepping	Genesis 1	Schepping van de wereld
Adam en Eva	Genesis 2	Schepping van Adam en Eva
Abel en Kaïn	Genesis 4:1-16	Kaïn en Abel
Ark van Noach	Genesis 7	Noach en de ark
Mozes en het biezen mandje	Exodus 2:1-10	Baby Mozes
Mozes en de farao	Exodus 5	Mozes bij de farao
Mozes en het pad door de zee	Exodus 14:15-22	Mozes en het pad door de zee
Jona(s) in de walvis	Jona 2	Jona
Bijbelverhalen uit het Nieuwe Testament		
Geboorte van Jezus	Lukas 2	Geboorte van Jezus
Jezus maakt het woeste meer rustig	Markus 4:35-41	Zoek op 'google – afbeeldingen' op 'Jezus en de storm op het meer'
Jezus geeft 5000 man te eten	Markus 8:1-21	Wonderlijke vermenigvuldiging
Jezus aan het kruis	Markus 15:21-41	Kruisiging van Jezus
Jezus staat op uit de dood	Markus 16:1-18	Opstanding van Jezus
Maria Magdalena	Johannes 20:11-18	Maria van Magdala
Twee leerlingen van Jezus gaan naar Emmaüs	Lukas 24:13-35	Emmaüsgangers
Ongelovige Thomas	Johannes 20:19-31	Ongelovige Thomas
Koran		
Al Falaq	Soera 113	Zoek via 'Google – afbeeldingen' op 'Koran'

WERKBLAD 7 – HET VERHAAL BINNENSTAPPEN

Heb jij zelf wel eens iets meegemaakt wat lijkt op de gebeurtenissen in dit verhaal of lijkt jij misschien wel een beetje op een van de personen uit dit verhaal?

Óf, door welke gebeurtenis of situatie uit jouw eigen leven vind jij deze tekst bijzonder?

Schrijf hierover:

Keuzeopdrachten:

1. Schrijf een brief aan de hoofdpersoon van jouw verhaal of van de schrijver van jouw tekst, waarin je vertelt waarom jullie een beetje op elkaar lijken, wat jij van de hoofdpersoon/ schrijver geleerd hebt en wat de hoofdpersoon/ schrijver van jou kan leren.
2. Schrijf in een gedicht wat jij bijzonder vindt aan het verhaal of aan de tekst die jij gekozen hebt.
3. Kijk maar eens goed naar het schilderij dat hiernaast staat. Het is 'Christus in de storm op het meer van Galilea' van Rembrandt. Rembrandt schilderde zichzelf in dit schilderij als een van de twaalf leerlingen van Jezus. Kijk maar eens goed. Zie je hem? Als er een computer/tablet beschikbaar is, mag je het ook daar even op opzoeken. Waar zou jij jezelf in je eigen tekening getekend hebben? Teken jezelf erbij in de tekening die je al gemaakt hebt of maak een andere tekening waar jij zelf ook staat. Wie zou je zijn? Waar zou je staan? Wat zou je doen of juist niet doen?

OVER DE AUTEUR

Corina Nagel-Herweijer geeft zelf als docent PC GVO (protestants-christelijk godsdienstig vormingsonderwijs) les aan leerlingen van groep 6, 7 en 8 op de openbare basisschool. Daarnaast ontwikkelt zij lesmateriaal op het gebied van godsdienstonderwijs. Zij schreef bijvoorbeeld mee aan de GVO methode 'BijbelWijs'. Ook geeft zij training en advies aan leraren en kinder- en tienerswerkers op het gebied van godsdienstonderwijs en godsdienstige communicatie.

Corina ziet kinderen en tieners als schatgravers, die heel goed zelf in staat zijn schatten te ontdekken in de Bijbel en andere religieuze verhalen. Schatten, die hen helpen te ontdekken wat voor hen van waarde is en die hun leven richting geven. Kinderen als schatgravers: of ze nu wel of niet gelovig zijn en of ze nu al veel of weinig van de Bijbel weten. Hiervoor hebben kinderen en tieners wel een goed voorbereide leeromgeving nodig. Corina helpt leraren en begeleiders binnen scholen en het kerkenwerk graag om deze te creëren!

Je kunt contact leggen met Corina via cnagel@luonnos.nl en haar volgen op twitter: @Corina_Nagel.

Beeldmateriaal: Nederlands Bijbelgenootschap, Shutterstock & Rijksstudio

